

PRÓBA WYCHOWU GĄSIĄT NA DAWKACH PASZ BEZ BIAŁKA ZWIERZĘCEGO

Испытание выращивания гусят на рационах кормов без животного белка
An Attempt to Rear Goslings on Feeding Rations Lacking Animal Protein

GRAŻYNA ZNANIECKA, ANDRZEJ MALINOWSKI

Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN — Jabłonna
Kierownik: Prof. dr J. Kielanowski

Gęś jest ptakiem roślinożernym i w warunkach naturalnych ogranicza się do przyjmowania wyłącznie roślinnego pokarmu. Jednakże w większości podręczników spotkać się można z zaleceniem podawania pasz pochodzenia zwierzęcego gąsiętom w pierwszych tygodniach, a nawet miesiącach życia (Heuser, Kozak, Nikitin, Pienionżkiewicz, Römer, Smietniew, Szuman).

Jako pasze odpowiednie dla gąsiąt, wymienione są przeważnie jajka, twaróg, mleko odtłuszczone, jak również mączki zwierzęce. Wprawdzie ogólne spożycie tych pasz nie jest duże — jednakże przy istniejącym niedoborze pasz białkowych każda możliwość ich zaoszczędzenia zwiększa rezerwy, potrzebne dla innych gatunków ptactwa domowego lub trzody chlewnej. Dlatego podjęto badania nad przebiegiem początkowego wzrostu gąsiąt, pozbawionych białka zwierzęcego w paszy.

Materiał i metody

Doświadczenia prowadzono w dwóch seriach. W pierwszej jako materiał służyły 23 gąsięta bezrasowe, zakupione w wieku 8 dni. Droga losowania utworzono z nich 3 grupy, z których każda miała 2 powtórzenia, liczące po 2 gąski i 2 gąsiory (prócz jednego powtórzenia, składającego się z 3 sztuk).

Gąsięta otrzymywały paszę, składającą się z zielonej lucerny oraz mieszanki treściwej zmieszanych ze sobą w stosunku wagowym 1 : 1. Skład zadawanej paszy był zatem następujący (tab. 1).

Powyższą mieszankę uzupełniano witaminami, dodając na 1 kg po 2 tabletki multiwitaminy, co odpowiada 2500 j. m. witaminy A, 0,010 g

Tabela 1

Skład mieszanki stosowanej w doświadczeniu (%)

	Grupa		
	I	II	III
Śruta owsiana	38	35	35
„ jęczmienna	38	35	35
Otręby pszenne	10	10	10
Mączka rybia	12	—	—
Śruta sojowa	—	18	18
Mieszanka mineralna	2	2	2
Witamina B ₁₂ — mg	—	—	50

witaminy B₁, 0,005 g witaminy B₂, 0,003 g witaminy B₆, 0,050 g witaminy C, 1000 j.m. witaminy D₂, 0,005 g witaminy E, 0,010 g witaminy PP, 0,005 g pantotenianu wapnia.

Obliczona na podstawie tablic Instytutu Zootechniki wartość odżywcza 1 kg paszy (łącznie mieszanki i lucerny) wynosiła dla wszystkich 3 grup 0,94 j. o. przy zawartości 14,5% białka.

Drugie doświadczenie wykonano na 16 gąsiętach jednodniowych, odmiany podkarpackiej, tworząc z nich 2 grupy doświadczalne, w 2 powtórzeniach po 4 sztuki. Grupy te otrzymywały odpowiednio dawkę I i II stosowaną w poprzednim doświadczeniu, z tą jedynie różnicą, że zamiast lucerny zadawano młodą zieloną mieszankę wyki i niegorzkiego łubinu. Na czas doświadczenia umieszczono każdą podgrupę w metalowej klatce o wymiarach 60 × 45 × 35 cm z podłogą z siatki drucianej.

Codziennie rano przed pierwszym karmieniem ważono gąsięta indywidualnie.

W czasie doświadczenia pierwszego padły z niewiadomych przyczyn 2 gąsięta z drugiego powtórzenia III grupy, w drugim usunięto 1 gąsię z grupy I wskutek wykręcenia łapy, w następstwie czego gąsię okaleczało.

W y n i k i

Średni ciężar gąsiąt oraz wykorzystanie paszy zestawiono w tabeli 2 i 3.

Jak wynika z przytoczonej tabeli żywa waga gąsiąt otrzymujących paszę z białkiem pochodzenia zwierzęcego i bez niego była bardzo podobna. Jedyne wyjątek, który trudno jest wytłumaczyć, stanowi 1 podgrupa III grupy (śruta sojowa plus witamina B₁₂). Przeprowadzona analiza zmienności nie wykazała w żadnym wypadku istotności otrzymanych różnic.

Zużycie jednostek owsianych na produkcję 100 g przyrostu przedstawia tabela 3.

Tabela 2

Średni ciężar gąsiąt (w g)

Grupa	Powtórzenie	Doświadczenie I				Doświadczenie II				
		ciężar w wieku				ciężar w wieku				
		początkowy 1 tydz.	2 tyg.	3 tyg.	4 tyg.	początkowy 3 dni	1 tydz.	2 tyg.	3 tyg.	4 tyg.
I	1	121,2	259,7	584,2	1040	85,2	157,5	347,6	708,3	1171,6
	2	123,3	269,3	648,6	1163	86,5	147,2	313,5	625,0	960,0
II	1	121,0	251,0	570,5	1067,5	84,7	142,3	297,3	587,3	1148,3
	2	118,2	225,0	664,0	1147,5	80,2	128,5	245,2	522,0	928,7
III	1	121,2	270,2	487,2	857,5	—	—	—	—	—
	2	118,0	251,0	588,0	1101,7	—	—	—	—	—

Tabela 3

Zużycie jednostek owsianych na przyrost 1 kg wagi żywej gąsiąt

Grupa	Powtórzenie	Doświadczenie I	Doświadczenie II
I	1	3,07	3,20
	2	3,47	3,69
II	1	3,33	3,60
	2	3,52	3,92
III	1	3,65	—
	2	3,61	—

Przedstawione w tabeli liczby potwierdzają znany fakt lepszego wykorzystania paszy przez szybciej rosnące ptaki. Porównując grupy o podobnej końcowej wadze zauważyć można, że gąsięta otrzymujące w paszy białko pochodzenia zwierzęcego zużywają nieco mniej składników pokarmowych na wyprodukowanie jednostki przyrostu niż gąsięta pozbawione tego białka.

Wnioski

Niewielka liczba zwierząt, jak również przyjęcie teoretycznej wartości skarmianych pasz nakazują jak najdalej idącą ostrożność w wyciąganiu ogólniejszych wniosków, wobec czego ograniczono się do następujących sformułowań:

1. Gąsięta można żywić od pierwszych dni życia do 4 tygodni paszą nie zawierającą białka pochodzenia zwierzęcego, bez szkody dla ich zdrowia i normalnego rozwoju.

2. Obecność białka pochodzenia zwierzęcego w paszy wydaje się wpływać na polepszenie jej wykorzystania.

LITERATURA

1. Heuser G. F. — Feeding Poultry — 1955.
2. Kozak V. — Kniba o drúbeži — 1956. Praca zbiorowa.
3. Nikitin W. P. — Pticewodstwo — 1948.
4. Pienionżkiewicz E. E. — 1947.
5. Römer R. R. — Nutzbringende Geflügelwirtschaft — 1953.
6. Smietniow S. I. — Pticewodstwo. — 1948.
7. Szuman J. — Drobiarstwo — 1951.